

vzkriesenie/zmrťvychvstanie - *vzkriesenie mŕtvyh*

Vzkriesenie Drusiany - (*Legenda aurea*); alebo Drusilla; scéna zobrazuje sv. Jána oživujúceho Drusiana; zázrak s prihodil, keď bol sv. Ján v Efeze, kam odišiel potom, čo bol mučený cisárom Domitianom a potom vykázaný na ostrov Patmos, kde napísal knihu *Zjavenia* (pozri *Apokalypsa, apokalyptický cyklus*); Ján stretol pohrebný sprievod s Drusiannou, ktorá patrila k jeho nasledovníčkam a chcela ho pred smrťou uvidieť; Ján zastavil sprievod a prikázał Drusiane vstať, odísť do domu a pripraviť mu jedlo (dôkaz skutočného vzkriesenia pre prizerajúcich účastníkov zázraku); námet zobrazuje Drusianu sadajúcu si v rakve alebo neskôr víťajúcu Jána vo svojom dome; pozri *Drusiana*

<https://www.google.sk/search?q=resurrection+of+Drusiana&espv=2&biw=1850&bih=995&tbs=i sch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwikyOq0q5PMAhVIjywKHfjwBroQsAQILw>

F. Ghissi: Vzkriesenie Drusiany (tempera na dreve, 1370)

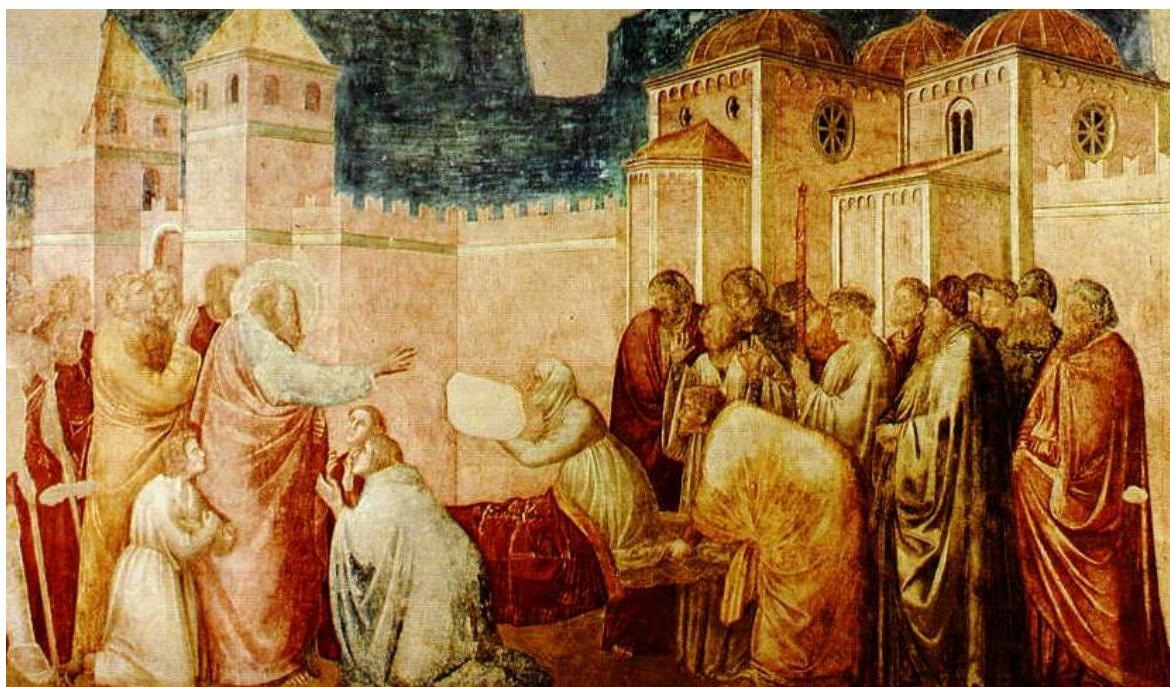
A. Gaddi: Vzkriesenie Drusiany so scénou z Pravého kríža (po 1374)

F. Lippi: Sv. Ján evanjelista oživuje Drusianu (pero, hnedý akvarel, 15.st.)

Donatello: Vzkriesenie Drusilly (polychrómovaná štuka, 1434-1443)

Giotto: Vzkriesenie Drusiany (freska Kaplnky Peruzzi v bazilike Santa Croce vo Florencii, 1318)

Vzkriesenie Jairovej dcéry - (*Matúš 9,18-19; 23-26; Marek 5,21-24; 35-43; Lukáš 8,40-42; 49-56*); niekedy *Uzdravenie Jairovej dcéry*; **Ako im to hovoril** (učeníkom Jána Krstiteľa počas rozhovoru o pôste), pristúpil k nemu istý popredný človek (gréc. archón – „vládca“), hlboko sa mu poklonil (gréc. proskyneó – „klaniam sa“) a povedal: „Pred chvíľou mi zomrela“ (gréc. eschatós echein - dosl. „v poslednom ľažení“) dcéra, ale podľa vlož na ňu ruku (gesto exorcizmu) a ožije.“ Ježiš vstal a išiel za ním i so svojimi učeníkmi. Vtedy žena, ktorá dvanásť rokov trpela na krvotok, pristúpila k nemu... (Matúš); Ked' sa Ježiš znova preplavil lodou na druhý breh (gréc. eis to peran – „na druhý breh /Galilejského mora/ po *Uzdravení posadnutého z Gerasy*), zišiel sa k nemu veľký zástup a bol pri mori (gréc. para tén thalassan – „pozdĺž mora“/vo význame: ked bol ešte na brehu mora/). Tu prišiel jeden z predstavených synagógy (gréc. heis tón archisynagógón) menom **Jairos** (hebr. „Jahve osvetľuje“) a ked ho uzrel, vrhol sa mu k nohám a veľmi (gréc. polla – „mnoho; mnohými spôsobmi“) ho prosil a hovoril: „Dcérka mi umiera. Podľa vlož na ňu svoju ruku, aby ozdravela“ (gréc. sóthé – „uzdravená, spasená“) a žila.“ Ježiš odišiel s ním, sprevádzaný veľkým zástupom, ktorý sa na neho tlačil (gréc. synpnigó – „tlačím sa, dusím“). Bola tam aj žena, ktorá mala dvanásť rokov krvotok... (Marek); **Ked' sa Ježiš vrátil** (po uzdravení posadnutého z *Gerasy*) privítal ho zástup, lebo všetci naň čakali. Tu prišiel muž Jairos, ktorý bol predstaveným (miestnej) synagógy (gréc. archisynagágos – „predstavený rady starších; predsedajúci úradník synagógy“). Vrhol sa Ježišovi k nohám a prosil ho, aby išiel do jeho domu, lebo mal jedinú, asi dvanásťročnú dcéru a tá umierala. Ako išiel, tlačil sa naňho zástup. Bola tam istá žena, ktorá mala dvanásť rokov krvotok... (Lukáš); **Ked' potom** (po uzdravení ženy trpiacej krvotokom) Ježiš prišiel do domu popredného muža a videl pískačujúcich na pišťalách a rozrušený dav, (Ježiš) povedal: „Odídeť! Dievča neumrelo, ale iba spí.“ Oni ho vysmiali. Ked' ľud poslali von, vošiel dnu, chytí dievča za ruku a ono vstalo. Chýr o tom sa rozniesol po celej krajine (Matúš); **Kým ešte hovoril** (k žene trpiacej krvotokom), prišli ľudia z domu predstaveného synagógy a hovorili: „Tvoja dcéra umrela. Načo ešte ďalej unúvať učiteľa?“ A ked Ježiš počul (gréc. parakúsas – „počul, nevšimal si“), čo hovoria, povedal predstavenému synagógy: „Neboj sa (gréc. tharsein – „mať odvahu“), len ver!“ Nikomu nedovolil, aby išiel s ním, iba Petrovi, Jakubovi a Jánovi, Jakubovmu bratovi (tí istí apoštoli boli svedkami premenenia na hore a agónie v Getsemanskej záhrade). Ked' prišli do domu predstaveného synagógy, našiel tam krik, pláč a veľké bedákanie. Vošiel dnu a povedal: „Prečo kričíte a nariekate? Dievča neumrelo, ale spí.“ Oni ho vysmiali. Ježiš všetkých poslal von (tých, ktorí neboli schopní porozumieť jeho zázračnému činu a mesiášskemu poslaniu), vzal zo seba otca a matku dieťaťa a tých čo boli s ním (svedkov činu ako vyžadoval židovský súdny zákon), a vstúpil ta, kde dieťatko ležalo, chytí ho za ruku a povedal: „Talita kum!“ čo v preklade znamená: „Dievčatko“ (gréc. korasion – zdrobenina z koré - „dievča, mladá žena“) hovorím ti, vstaň (gréc. egeiren - dosl. „zobudiť sa, postaviť sa“)!“ Dievča ihneď vstalo a chodilo. Malo totiž dvanásť rokov. I stípli od veľkého úžasu. On im prísne prikázal, aby sa o tom nikto nedozvedel. Potom kázal, aby mu dali jest' (na dôkaz, že dieťa skutočne a nie je mŕtve; pozri Večera v Emauzoch). (Marek). Kým ešte hovoril (uzdravenej žene), prišiel kto si z domu predstaveného synagógy a povedal: „Tvoja dcéra umrela, neunúvaj už učiteľa.“ Ale ked' to Ježiš začul, povedal mu: „Neboj sa, len ver a bude zachránená!“ Ked' prišiel k domu, nikomu nedovolil vojsť dnu, iba Petrovi, Jánovi a Jakubovi s otcom a matkou dieťaťa. Všetci nad dievča om plakali a bili sa v prsia. Ale on povedal: „Neplaťte! Dievča nezomrelo, ale spí.“ Oni ho vysmiali, lebo vedeli, že zomrelo. Ale on ho chytí za ruku a zvolal: „Dievča, vstaň!“ I vránil sa jej duch (gréc. pneuma) a ihneď vstala (gréc. égerthé - štandardný výraz pre vzkriesenie). Rozkázal, aby jej dali jest'. Rodičia dievča stípli od veľkého úžasu a on im prikázal, že nesmú nikomu hovoriť, čo sa stalo. (Lukáš); námet trochu pripomína *Vzkriesenie Tabity*, ale dá sa rozlísiť podľa prítomnosti Krista, ktorý v prípade *Tabity* chýba; vo výjave Jairovej dcéry sa objavuje päť postáv: Peter, Ján, Jakub a otec s matkou, ktorým Kristus dovolil vstúpiť do izby k mŕtvej; Jairos je bohatý oblečený, niekedy má na hlave *turban*; dieťa leží na posteľi s nebesami; neutrálne pozadie na sarkofágoch a raných reliéfoch neskôr vystriedal interiér domu (Santi di Tito, 16.st.); v minimalizovanej kompozícii na lôžku bezvládne leží veľmi mladé dievča; Ježiš sedí na kraji posteľe alebo stojí a berie dievča za ruku; lôžko zodpovedá dobovému interiéru, niekedy má tvar slamníka, ležadla, prípadne posteľ s baldachýnom; v klasickej verzii zobrazovali často sprievodné postavy, otca Jaira, jeho ženu a trojicu apoštolov; apoštoli sa nedajú sa jasne určiť ako napríklad v *Premenení Pána*, či v *Modlitbe na Olivovej hore*, kde majú svoje charakteristické rysy: Peter lysinu a sivú bradu, Jakub Starší tmavé vlasy aj fúzy, mladý Ján je hladko vyholený a zvyčajne s dlhými svetlými vlasmi; výjav niekedy rozširujú aj ďalšie postavy, mladé ženy z družiny zomierajúcej, pláčky, hudobníci a ďalšie postavy z davu (*lipsanotéka* z Brescie, 360-370); ked' sa Ježiš so zástupom poberal do Jairovho domu, dotkla sa ho žena trpiaca krvácaním a uzdravila sa; preto obe zázračné vyliečenia,

Vzkriesenie Jairovej dcéry a *Uzdravenie ženy trpiacej krvotokom*, zobrazovali tiež spoločne (iluminácia Evanjelistára Otty III., 10.st.); pozri *christológia, Ježišove zázraky*

-videl pískajúcich na píšťalách: podľa *Mišny Ketubot 4,4* aj ten najchudobnejší v Izraeli mal mať na pohrebe aspoň dvoch flautistov a jednu pláčku; ich prítomnosť dosvedčuje v príbehu Vzkriesenia Jairovej dcéry, že dievča bolo mŕtve a Ježiš ho vzkriesil;

-plač a veľké bedákanie: v starovekom židovskom svete boli zložité smútočné rituály: chôdza bosými nohami, trhanie šiat (pozri *Ježiš pred Kaifásom*), strihanie vlasov a brady, sypanie popola, pôst, hlasitý nárek, hra na flautu; prvotná cirkev zložité a okázalé praktiky, časté aj v pohanskom svete, odmietala (*1Kolosenským 4,13*)

-dievča neumrelo, iba spí: Ježišov výrok ľudia nepochopili; skrytý význam jeho slov bol, že smrť je iba dočasný spánok pred všeobecným vzkriesením k večnému životu

-dievča malo totiž dvanásť rokov: ide o zdôraznenie, že 12 rokov bol zákonný vek pre zásnuby či manželstvo a rodenie detí

-nikto sa nesmie dozvedieť: príkaz mlčanlivosti o vykonanom zázraku vzkriesenia (mesiášské tajomstvo) má zabrániť výkladom, že išlo o nejaké magické kúzlo ďalšieho falošného proroka, alebo že dievča bolo iba duchom či preludom bez telesnej podstaty

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/11152968676/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10209615534/in/photostream/>

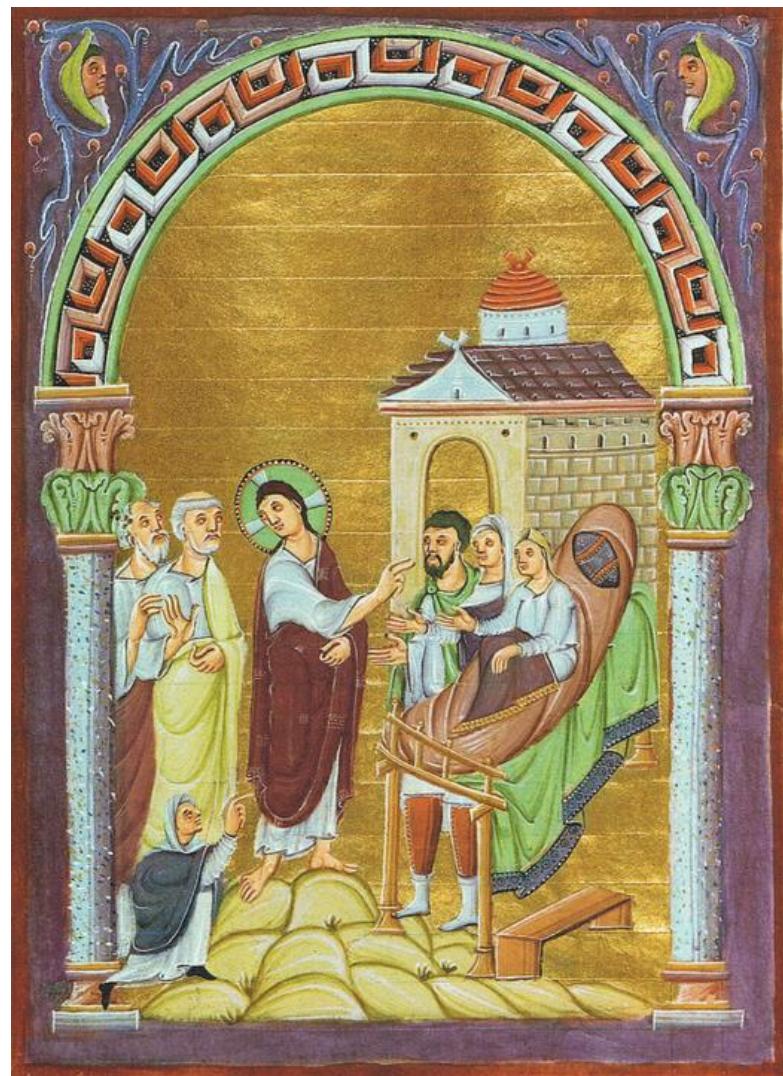
<https://www.google.sk/search?q=the+resurrection+of+Jairus%27+daughter&espv=2&biw=1850&bih=995&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjDm4FZ9JPMAhWGCSwKHXRWACoQsAQILQ>

https://www.google.sk/search?q=Rembrandt:+The+resurrection+of+Jairus%27+daughter&espv=2&biw=1850&bih=995&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiGn7KT95PMAhXDVSwKHeSZBhQQsAQIMg&dpr=1#tbo=isch&tbs=rimg%3ACeTZ6PACG4hJIjgn5quUnpbij9Yaa77F9TbP-ESxLGOXtxkWRQ9Qfg-gPQpicole_128pvosQTMAfR8WDr9KKOcS1ioSCSfmq5SeluKPEShLAmE07h3yKhIJ1hprvsX1Ns8RNGeUmlu_12ssqEgn4RLEsY5e23BEu-_1P9kJCEgSoSCWRZFD1B-D6AEV_1ubTWgg0tzKhIJ9CmNygh7_1bwRixgZgVOBqQwqEgmm-ixBMwB9HxGh0P9FOB4xKyoSCRYOv0oo5xLWEsc48y0i9j6F&q=Rembrandt%3A%20The%20resurrection%20of%20Jairus%27%20daughter&imgrc=Fg6_SijnEtaSdm%3A

<https://www.google.sk/search?q=The+resurrection+of+Jairus%27+daughter+paintings&espv=2&biw=1854&bih=995&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwibyKOzqcfMAhWBEBQKHReCD8gQsAQIHA>

Vzkriesenie Jairovej dcéry (Codex Egbert, 980-993)

Vzkriesenie Jairovej dcéry (Evanjeliár Otta III, okolo 1000)

Uzdravenie Jairovej dcéry (Bible Historiale od Petrus Comestor, 1372)

H. Brosamer: Kristove zázraky: Kristus a Jairos a žena trpiaca krvotokom (drevoryt, 1500-1554)

A. Capernaum, quo navigaverat IESVS.	F. Confirmat eius sanitatem IESVS dicens:
Vade in pace, et esto sana a plaga tua.
B. IESV loquente parabolam de assumento
parvi rudi.	H. Adhuc loquente IESV, veniunt ad Iai-
rum nunciantes mortuam esse puellam,
IESVS Iairi fidem confirmat.
C. Accedit princeps Synagogæ Iairus, ro-
gans ut sanet filiam eius.	I. Venit cum eo dominum flentes et tibiunes,
et turbam excludit.
D. Sequebatur illum IESVS, et compri-
mebatur a multis.	K. Cum solis parentibus, et Petro, et filijs
Zebedei ingreditur ad mortuam.
E. Et ecce mulier Hæmorrhœsa penetrans ad
pedes eius, tangit eus fimbriam, et sanatur.	L. Tenet manum puella, et clamat Talitha
Cum, et confestim surrexit puella.
F. IESVS investigat adeo diligenter, quis
eum tetigisset.	M. IESVS cibum illi apponi imperat.
G. Vt se proderet coram turba Mulier, remig-
omnem confiteretur.	

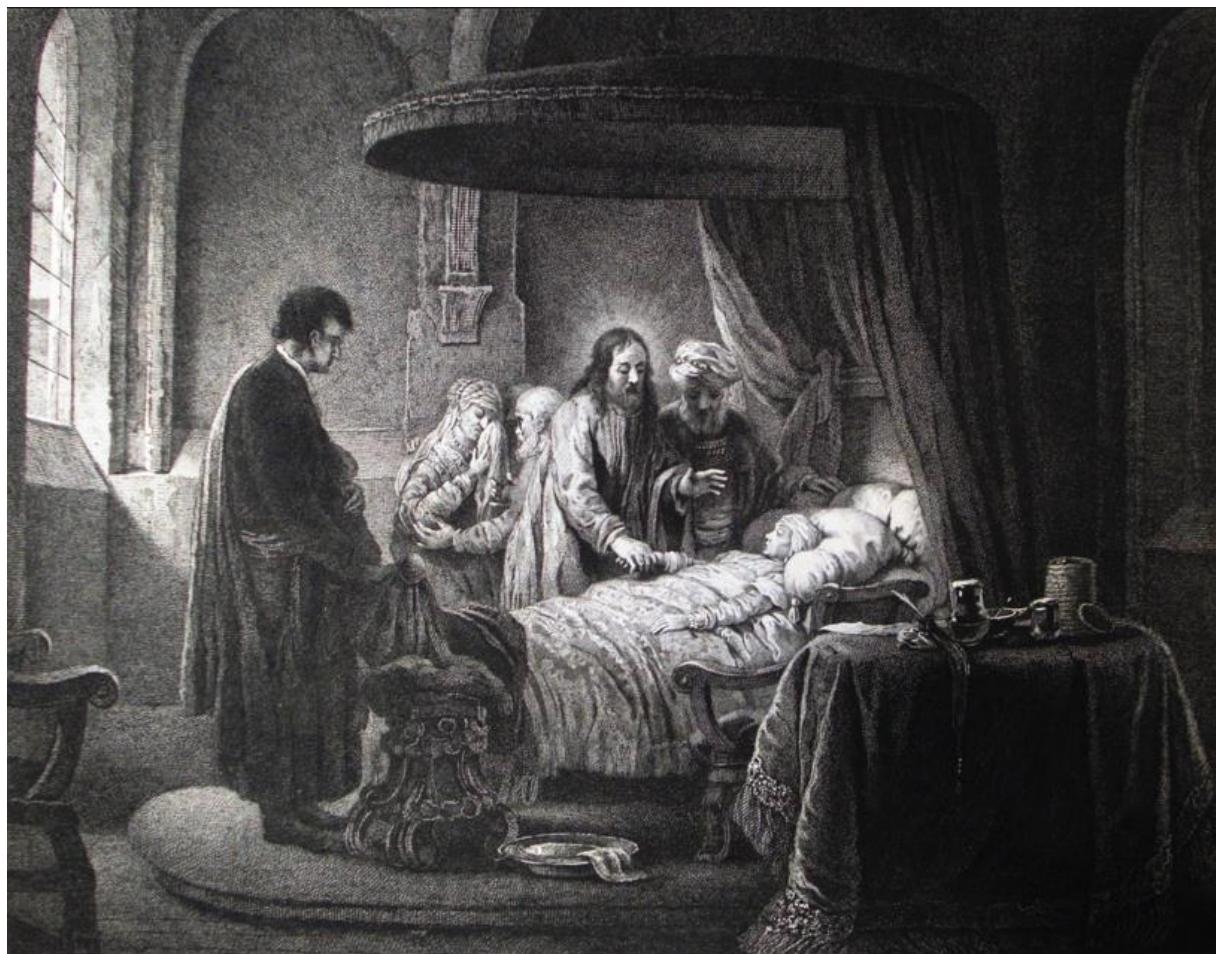
A. Wierix: Žena trpiaca krvácaním a Jairova dcéra (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

P. Veronese: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1546)

G. van den Eeckhout: Vzkriesenie Jairovej dcéry (17.st.)

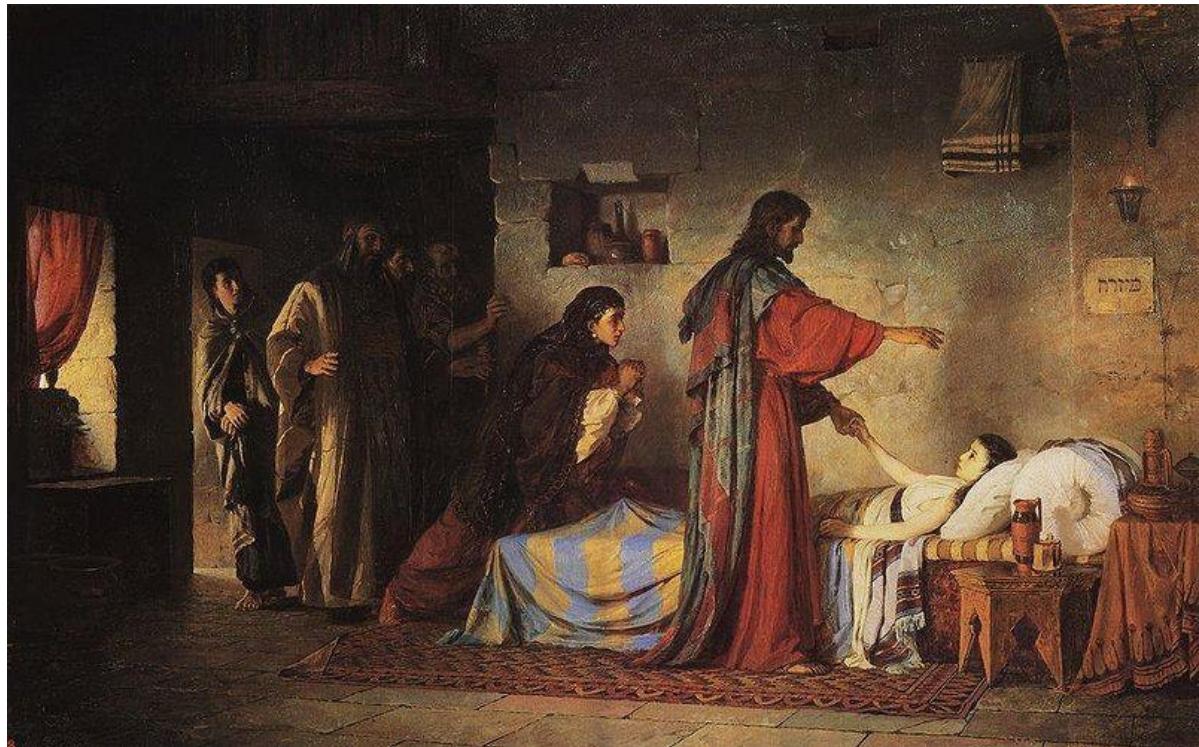
Podľa G. van den Eeckhouta: Vzkriesenie Jairovej dcéry (grafický list z Phillip Medhurst bible)

A. J. Prenner: Kristus uzdravuje dcéru Jairovu (lept, 1710-1750)

W. Blake: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1799-1800)

V. D. Polenov: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1871)

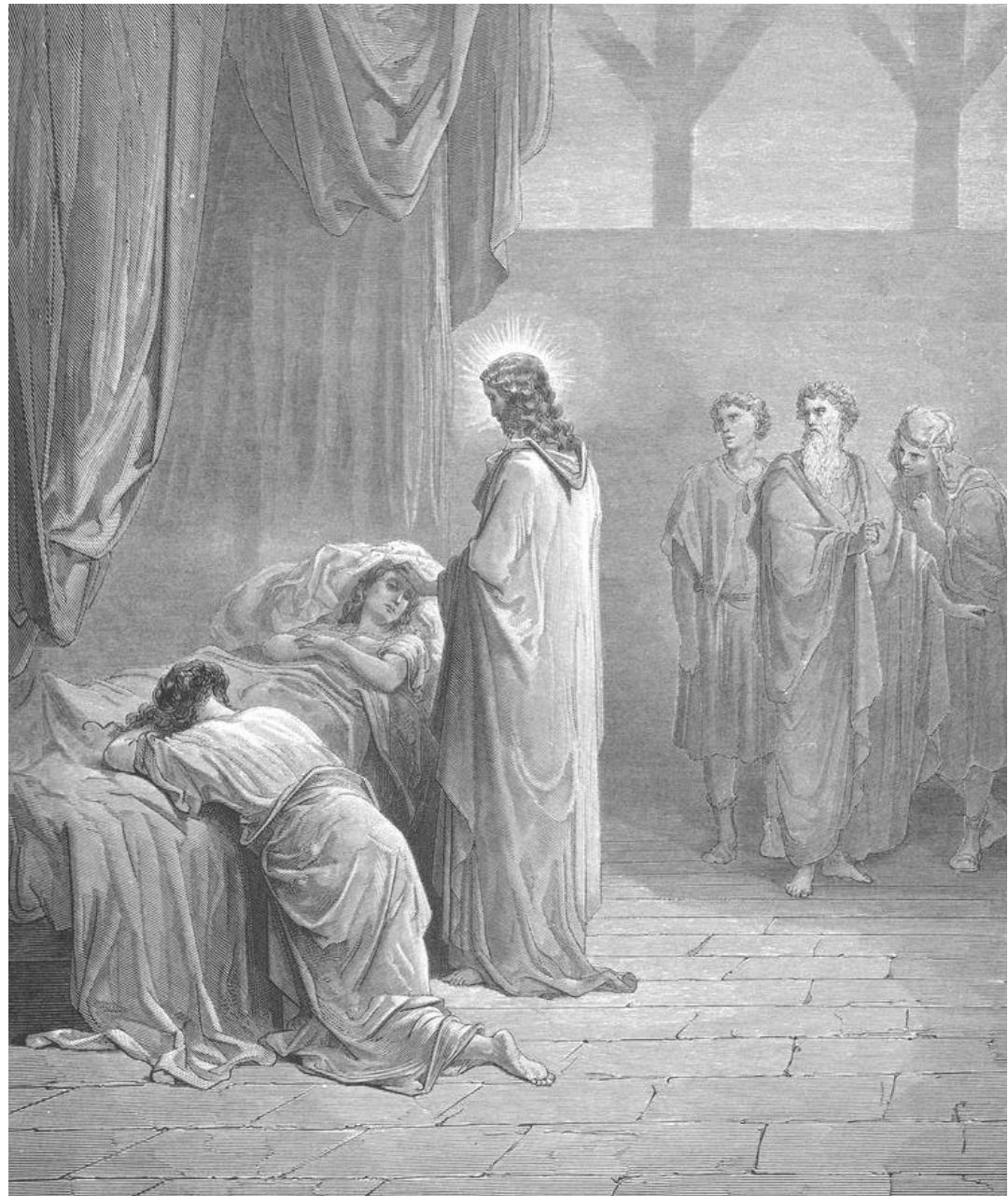
I. J. Repin: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1871)

I. J. Repin: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1870)

I. J. Repin: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1871)

G. Doré: Vzkriesenie Jairovej dcéry (drevoryt, 1866)

G. von Max: Vzkriesenie Jairovej dcéry (1878)

C. H. Bloch: Vzkriesenie Jairovej dcéry (lept, 19.st.)

C. H. Bloch: Jairova dcéra (19.st.)